

van de Stelling van Amsterdam. Op een kruidstengel in de half overwoekerde binnenplaats groeide het Dofpaars wolschijfje (*Lachnella alboviolascens*). Dat is een paar millimeter grote Asco-achtige Basidiomycete die niet zo vaak wordt gemeld. Met in totaal zeven soorten was de oogst niet indrukwekkend. Maar ik had er vrede mee, want ik was in die tijd (1995) vooral bezig om witte kilometerhokken weg te werken; dit in het kader van het onderzoek naar het voorkomen van paddestoelen in en rond Amsterdam. Daarbij was me ontgaan dat ik niet de eerste mycoloog was die voet aan wal zette op Pampus. Gerard de Vries was mij vier jaar eerder voorgegaan en had als enige soort de Reuzenbovist (*Langermannia gigantea*) genoteerd. Maar het kan natuurlijk ook dat hij deze witte reuzen met een kijker vanaf een voorbijvarend schip heeft waargenomen. Daar zijn ze gewoonlijk groot genoeg voor!

Op een onbewoond eiland en duinzand in Flevoland: IJsseloog en Hanzeplaat voor het eerst mycologisch onderzocht

Gerrit van Duuren

Kruidendreef 90, 8252 BH Dronten

De Werkgroep Mycologisch Onderzoek IJsselmeerpolders (WMOIJ), de oudste NMV-werkgroep, is sinds 1975 actief in Flevoland. De WMOIJ heeft steeds belangstelling gehad voor de ontwikkeling van de mycoflora vanaf de pas drooggelegde bodem via de actuele situatie naar de toekomst, dus zeker ook voor ‘nieuwe poldertjes’ als IJsseloog en Hanzeplaat. Op IJsseloog, het slibdepot van Rijkswaterstaat in het Ketelmeer tussen Schokkerhaven en Ketelhaven, en het aan de oostzijde ervan eveneens aangelegde eiland Hanzeplaat zijn in 2002 en 2003 voor het eerst paddestoelen geïnventariseerd. Aanleiding voor Yvonne en mij waren een paar vaartochtjes met Publieksvoorlichting van Rijkswaterstaat en het artikel van Ruud Beringen in *Gorteria* getiteld: “De flora van IJsseloog: nieuw land voor het eerst geïnventariseerd!”.

Tot begin augustus 2002 beschikte Rijkswaterstaat over een boot voor maximaal 30 personen. Op 22 mei 2002 kon daardoor buiten de vaste kern van de WMOIJ ruim worden aangemonsterd. Daaraan zijn onder andere lijsten van bladmossen, korstmossen en de naam van een bijzondere bladwesp te danken. Nieuwe paddestoelen voor Flevoland waren Gladharig franjekelkje (*Lasiobelonium nidulum*), *Cryptodiaporthe salicella*, *Lasiostoma macrostomum*, *Massarina rubi*, *Pleospora scrophulariae*, *Pseudopeziza medicaginis* en *P. trifolii*. Van de Rode Lijst-soort het Leerkaalkopje (*Psilocybe horizontalis*) ontdekten we de vijfde vindplaats in Flevoland. Overigens is het voorjaar relatief soortenarm aan paddestoelen en de grote boot kon ondanks pogingen daartoe niet bij Hanzeplaat aanlanden.

Op 25 oktober 2002 was slechts de beheerdersvlet voor vijf deelnemers beschikbaar, maar met veel pijn en moeite konden we ’s middags wel voor het eerst Hanzeplaat op. Wie niet sterk is moet slim zijn dus bezorgden we daags daarna enige collecties bij Nico Dam, die de volgende avond twee soorten nieuw voor Flevoland doorbelde. De ‘Rode Lijster’ Kruipwilgzompzwam (*Alnicola tantilla*) vormt ectomycorrhiza’s met kruipwilg op vochtig, kalkhoudend duinzand. Eén eerdere waarneming is bekend van Lauwersmeer, Ballastplaat, uit 1989. De Duinvaalhoed (*Hebeloma psammophilum*) vormt ook ectomycorrhiza’s met kruipwilg, maar nu in droog humusarm, kalkrijk duinzand en had

vijf eerdere waarnemingen in vier atlasblokken: twee op Terschelling, één bij Den Helder en één bij Veere. Eveneens op IJsseloog vond Yvonne de Kleine champignon (*Agaricus comtulus*), nieuw voor Flevoland, en Atte van den Berg vond ‘Rode Lijster’ het Groot moskussentje (*Pulvinula convexella*), een in Flevoland goed vertegenwoordigde soort.

In 2003 vonden twee inventarisaties plaats op beide eilanden, elk met een twaalfstal personen. Helaas liet het vaarschema onvoldoende tijd voor terreinbezoek toe, wat de waarnemingslijsten ongetwijfeld bekortte. Hanzeplaat was op 22 april het interessantst. *Mycosphaerella tassiana*, Citroensporig waswebje (*Sebacinella citrispora*) en *Venturia maculiformis* zijn nieuw voor Flevoland. ‘Rode Lijster’ Zwarte schotelkluiwzwam (*Helvella corium*), vóór 1997 bekend van acht plekken in Flevoland en zeer sterk achteruitgegaan, stond op de kale zandvlakte onder een minuscuul wilgie. Is die Kluiwzwam echt wel saprotroof? Een tweede ‘Rode Lijster’, het Vingerhoedje (*Verpa conica*), bekend van vier plaatsen in Flevoland, maar daar dit jaar niet waargenomen en landelijk sterk afgenomen, stond in wilgenbosjes met kruidlaag in de laag gelegen oostrand.

Op IJsseloog waren op 21 oktober *Microsphaera trifolii*, het Viersporig mosschijfje (*Octospora (leucoloma var.) tetraspora*), *Octospora bryi-argentei*, *O. rubens*, *O. rustica* en *Phyllachora graminis* nieuw voor Flevoland (er was een specialist bij!). Tevens vonden we ‘Rode Lijster’ Zilvermosschijfje (*Octospora (leucoloma var.) leucoloma*), bekend van twee plekken in Flevoland, en de Bittere zompzwam (*Alnicola amarescens*), vóór 1997 bekend van zeven plaatsen in Flevoland en zeer sterk achteruitgegaan.

Op 21 oktober 2003 werden op Hanzeplaat *Octospora rubens* (het mosschijfje dat ook op IJsseloog stond), de Rondsporige gordijnzwam (*Cortinarius balaustinus*, met tot 1998 landelijk één vindplaats onder Zwolle), de Vale gordelsteelgordijnzwam (*C. privignus*, met tot 1998 landelijk slechts 11 plekken en nieuw voor Flevoland) gevonden. De beide gordijnzwammen vormen ectomycorrhiza’s met wilg, zijn zeer zeldzaam en staan tevens vermeld in de Rode Lijst.

Heel bijzonder waren paddestoeltjes met hoed en steel tussen mos. Gerard de Vries determineerde ze als *Galerina pallida*, maar daar van dit Mosklokje na de determinatie niets meer over was om te drogen als bewijsmateriaal, kon deze vondst ondanks een uitvoerige beschrijving helaas nog niet als nieuwe soort voor Nederland worden erkend. De WMOIJ, die er in 2004 weer minstens twee inventarisatiedagen plant, zal er attent op blijven.

Bekijk de uurhokfrequentieklasse en het aantal soorten op IJsseloog en Hanzeplaat in de grafieken hieronder. De complete soortenlijsten zijn te vinden op www.paddestoelenkartering.nl.

